

PROTOKOLL

Datum
20231213

Diarienummer
V-2023-0073

Högsta ledningen uppföljning av hållbarhetsmålen och arbetet med miljöledningssystemet

Datum för mötet:

13 december 2023 kl. 13:00-14:00

Plats för mötet:

Brinellvägen 8, Plan 6, Rektors rum

Närvarande (beslutande):

Anders Söderholm, Rektor, *ordförande*

Övriga närvarande:

Kristina von Oelreich, Hållbarhetschef, KTH Sustainability Office, VS

Felicia Widing Hållbarhetsstrateg, KTH Sustainability Office, VS

Frånvarande:

Kerstin Jacobsson, Universitetsdirektör

Föredragande:

Kristina von Oelreich, Hållbarhetschef

---

§ 1 Mötet öppnas

- a) Val av justeringsperson
Kristina von Oelreich, Hållbarhetschef

Rektor öppnade mötet. Hållbarhetschef utsågs som föredragande och Hållbarhetsstrateg utsågs som sekreterare. Underlag till varje punkt i agendan finns i den presentation som tagits fram till mötet och som bifogas detta protokoll. Inga tillägg. Universitetsdirektören hade fått förhinder och delta på mötet så ändring skedde av justerare av protokollet från Universitetsdirektör till Hållbarhetschef.

§ 2 Inledning och syftet med mötet

Rektor inledde mötet och hållbarhetschefen presenterade syftet med mötet som var att följa upp hur arbetet gått med att nå KTH:s hållbarhetsmål och klimatmål under 2023 samt arbetet med KTH:s miljöledningssystem. Hållbarhetsmålen är gällande för perioden 2021-2025, samt klimatmålet fram till 2045.

§ 3 Föregående möte och status avseende tidigare beslutade åtgärder

Hållbarhetschef redovisade status på de punkter som togs upp från tidigare ledningens genomgång 2023-01-23.

Uppdatering av riktlinje för KTH:s resor och möten (rektors beslut 2019) har skett under våren 2023. Uppföljning skedde i samband med den externa miljörevisionen april 2023.

§ 4 Uppföljning av arbetet med hållbarhetsmålen under 2023

Hållbarhetschef informerade om ett urval av de åtgärder som vidtagits för att nå KTH:s hållbarhets- och klimatmål samt vad som behöver arbetas vidare med. Hållbarhetsmålen inkluderar miljö, klimat och jämställdhet.

Sammanfattning av måluppfyllelse (se även bifogad presentation från mötet):

a) Utbildning, forskning och samverkan

Utbildning

- Arbetet med att integrera hållbar utveckling i det livslånga lärandet, framtidens utbildning och breddad rekrytering diskuteras med skolorna/VS och behöver fortsätta under 2024. Det saknas ett systematiskt arbetssätt så att hållbar utveckling beaktas inom dessa områden.
- Avseende hållbarhetsperspektivet i masterprogram och forskarutbildning finns det ett fortsatt arbete med att integrera hållbar utveckling, i första hand inom doktorsprogrammen. Att reflektion kring hållbar utveckling sker i den individuella studieplanen är inte tillräckligt.
- Arbetet behöver fortsätta med att studenterna ska kunna få en hållbarhetsprofil på sin utbildning genom valbara kurser eller genom att välja ett masterprogram, vilket ska synliggöras vid examen. En dialog behöver föras med ansvariga på d på VS och skolorna. På EESC- skolan har ett tvärvetenskapligt masterprogram inom hållbar digitalisering lanserats som ett exempel på att kunna få en hållbarhetsprofil.

Forskning

- Arbetet med att adressera forskningens bidrag till en hållbar utveckling behöver utvecklas. Det finns ett pågående arbete på skolorna med att mappa forskningsprojekt mot FN:s globala mål i Case. Forskare får själva ange kopplingen till skillnad från den mappning som sker av olika ranking institut. Det finns ett nytt verktyg som tillhandahålls av Biblioteket som kan användas i samband med den årliga bibliometriska uppföljningen. I systemet finns en möjlighet att se vilka av FN:s globala mål som kopplas mot olika forskningsprojekt och forskare. Verktöget använder sig av den metod som ranking instituten använder sig av för att koppla forskningen mot FN:s globala mål.

- Climate Action Centre, ett tvärvetenskapligt forskningscentrum som bildades under 2022 som en strategisk satsning, kommer fortsättningsvis att behöva arbeta vidare med att etablera sin verksamhet.
- Nya strategiska satsningar inom miljö och hållbar utveckling omfattar bland andra KTH FOOD och Dig-IT Lab, Centrum för cyber- och informationssäkerhet.

Samverkan

- Studentmedarbetare genomför sina examensarbeten och masteruppsatser inom KTH: s arbete med t.ex. energi och avfall. Ett systematiskt samarbete med THS behöver fortsatt utvecklas under nästa år som tar hänsyn till att studenterna engagerade i kåren endast stannar en kortare period.
- KTH deltar i rankningar och andra mätningar och utvärderingar kopplat till hållbar utveckling vilket är bra för benchmarking, men även internt för att utveckla verksamheten och externt synliggöra KTH.
- Det finns ett fortsatt arbete att synliggöra forskning och utbildning i våra byggnader och att använda Campus för diverse forskningsprojekt.
- KTH deltar i UNITE:s arbete med att ta fram indikatorer för hållbarhetsarbete på universitet. Under nästa år kommer dessa att jämföras med de indikatorer som KTH använder sig för sitt hållbarhetsarbete.
- Inom klimatnätverket för svenska lärosäten arbetar man för en gemensam metod för uppföljning av tjänsteresor för att öka jämförbarheten mellan universitet. Markus Robert och Daniel Pargman från KTH leder arbetet.
- Inom Stockholm trio for Sustainable Actions har ett flertal aktiviteter genomförts under året. Rektor kommer att som ordförande för Stockholm Trio få en verksamhetsberättelse från gruppen.
- Inom ramen för GD forum för agenda 2030 så genomfördes årets nätverksträff av Stockholm Trio. Nätverksträffen genomfördes på KTH. Rektor sitter som representant i styrgruppen för GD forum och Hållbarhetschef deltar i den operativa gruppen. KTH tillsammans med Formas kommer samordna arbetet med GD-forums verksamhetsplan för kommande år.

b) Integration och arbetssätt

- Arbetet med att integrera hållbar utveckling i relevanta processer, styrande dokument, planer och beslut är ett ständigt pågående arbete och behöver komma med från början i den verksamhetsutveckling som pågår på KTH. Fortsatt arbete behöver ske med att hållbar utveckling beaktas i de styrande dokument som beskriver organisatoriska förändringar och nya arbetssätt inom VS/skolorna och kring arbetet med livslångt lärande, framtidens utbildning och breddad rekrytering.
- Fokus för det fortsatta arbetet är att säkerställa medarbetares kompetensutveckling enligt de hållbarhetsmål som är satta till 2025. De omfattar rekrytering och befordran av personal, utbildningar för anställda och de som arbetar på uppdrag av KTH.

c) Hushållning med våra resurser/klimat

Avseende tjänsteresor pågår ett arbete för att upphandla ett visualiseringsverktyg för tjänsteresor som planeras vara klart våren 2024. Ett forskningsprojekt har

genomförts på ABE för att undersöka klimatutrymme/budget på avdelningar. Projektet kommer att under 2024 utvecklas så att det blir tillämpligt på KTH:s verksamhet. Medvetenheten kring tjänsteresors klimatpåverkan har ökat, men skolorna upplever att det saknas stöd för att resa hållbart idag.

KTH SO har deltagit i upphandling av nytt reseorder system och ny resebyrå. Det finns en del utmaningar i den CO2 data vi får från vår resebyrå och hur vi får tillgång till data, vilket har resulterat i felaktigheter. KTH SO kommer att kvalitetssäkra data historiskt och ny data kommer presenteras i januari/februari. Statistik och uppföljning behöver vidareutvecklas genom att skapa förutsättningar för KTH SO och forskare att arbeta med kvalitetssäkring av den statistik som kommer från resebyrån.

En diskussion behöver föras om vilka ytterligare åtgärder som behöver vidtas för att KTH:s hållbarhetsmål för tjänsteresor ska nås. KTH SO undersöker hur andra universitet arbetar med klimatkompensering samt olika styrmedel. KTH har tittat vidare på klimatväxling som styrmedel och kommer återkomma med ett underlag till ledningsgruppen under nästa år. Naturvårdsverket har haft ett uppdrag att redogöra för olika styrmedel.

- Källsortering behöver förbättras
- Projektet Cirkulära möbelflöden pågår. I dagsläget inventerar vi möbler för hand, vilket är ineffektivt. Det digitala inventeringsverktyget CCbuild kommer att testas av EESC skolan och ABE skolan under våren 2024. Det är särskilt viktigt att vi tänker på cirkulära möbelflöden i samband med KTH lämnar Kista och Södertälje.
- Arbetet med införande av One Planet Plate som standardval vid catering fortsätter enligt plan. Alla KTH:s leverantörer har ställt sig positiva till One Planet Plate.
- Tove Malmqvist är ny ordförande i strategiskt samverkansforum. En ny "Understandig of Agreement" har tagits fram och ska signeras av rektor och Akademiska Hus VD.

§ 5 Efterlevnad av gällande författningar och andra krav

KTH Sustainability Office har ett avtal med konsult på WSP för lagbevakning. Två gånger om året kallas berörda till möte för att gå igenom ny lagstiftning och ändringar i lagstiftning. De tar sedan vidare informationen på skolorna och VS.

I lagbevakningssystemet går det att hitta alla lagar KTH omfattas av och hur vi uppfyller kraven genom hänvisning till olika rutiner som finns centralt samt på skolnivå och inom VS. Lagbevakningssystemet är öppet för alla att gå in i. Lagefterlevnad följs även upp i samband med interna och externa miljörevisioner. Samarbete har inletts med Säkerhetsavdelningen för att se hur deras frågor kan hanteras i lagbevakningssystemet.

Hållbarhetschef informerade om den kommande lagstiftningen avseende producentansvar textilier, vilket omfattar bland annat labbkläder som kommer träda i kraft 2025.

§ 6 KTH:s miljö- och hållbarhetsutbildning

En grundläggande utbildning om KTH:s miljöledningssystem och hållbarhetsarbete har tagits fram. Utbildningen är obligatoriskt för chefer och medarbetare på KTH. Utbildningen har lanserats och genomförts som en pilot på vissa delar av VS/skolorna under hösten 2023 för att sedan lanseras och genomföras fullt ut under 2024. Hållbarhetschef lyfte vikten av att högsta ledningen har en viktig roll i att vara förebilder genom att genomföra utbildningen. Rektor var positiv till förslaget och tog upp att det kan genomföras i samband med internat för KTH:s högsta ledning. Hållbarhetschef planerar in det med ansvarig funktion.

§ 7 Intern miljörevision 2023 och extern miljörevision 2024

a) Intern miljörevision

Intern miljörevision är ledningens verktyg för uppföljning och utvärdering av miljöledningssystemet och KTH:s miljöprestanda. KTH:s interna miljörevision under hösten 2023 resulterade i 44 förbättringsförslag, cirka 2-5 per institution avseende miljöledningssystemet. Majoriteten av förbättringsförslagen är återkommande för varje skola. Fokusområden var miljöledningssystemet och hållbarhetsmålen samt lagefterlevnad avseende säkerhetsdatablad och avfall. Revisionen har genomförts enligt en upprättad 3-årsplan och alla reviderade har haft möjlighet att inkomma med synpunkter på rapporten innan fastställande. Nästa steg är att ansvariga funktioner ska återkomma med åtgärder för att ta omhand förbättringsförslagen. Arbetet samordnas av KTH SO.

Miljöledningssystemet och hållbarhetsmålen

Revisor har noterat flera positiva iakttagelser kopplat till arbetet med miljöledningssystemet och hållbarhetsmålen:

- **Forskningen** som bedrivs har en **positiv påverkan** och att de lösningar som produceras är användbara för att lösa verkliga problem och bidra till en hållbar samhällsutveckling.
- **Integrering av hållbar utveckling i utbildningen** är ett pågående arbete och följs upp i kvalitetssystemet för utbildning och forskning.
- **Samverkan- en ökad efterfrågan** från samhället, forskningsfinansiärer, näringsliv och studenter.
- **Negativ miljöpåverkan- Utmaning tjänsteresor och avfallshantering.** Medvetenheten har dock ökat kring hur vi kan minska vår klimatpåverkan.

Förbättringsförslag: utveckla det systematiska arbetssättet på institutionsnivå genom att i ledningsgruppen gå igenom skolans årscykel, protokollet från ledningens genomgång på skolnivå samt vilka av hållbarhetsmålen som är relevanta för institutionen att arbeta med. Ett förslag på åtgärd är att ta fram en PPT som prefekt och avdelningschefer kan använda sig av.

Lagefterlevnad

Externa konsulter har använts för miljörevision avseende lagefterlevnad. Fokusområden har varit avfallshantering (transportdokument) och kemikalier/Säkerhetsdatablad (uppdaterade, tillgängliga).

Revisorerna har noterat flera positiva iakttagelser kopplat till hanteringen av kemikalier på skolan:

- Det finns en god systematik för att säkerställa att samtliga personer som ska använda laboratorier genomgår labbsäkerhetsrutinen samt att samtliga laborationer ska ha en godkänd riskbedömning.

Förbättringsförslag: Vissa kemikalier behöver märkas upp enligt CLP-förordningen och en förbättrad hantering av transportdokument och säkerhetsdatablad.

b) Extern miljörevision

Den externa miljörevisionen kommer att genomföras 15-17 april 2024. KTH SO återkommer med fokusområden.

Förslag: extern miljörevision onsdag den 17 april kl. 9:00- 10:00 med rektor.

§ 8 Omvärlds- och risk-/möjlighetsanalys

Identifierade risker KTH:s riskanalys

a) Hantering av säkerhetsdatablad

Arbetet med att säkerställa säkerhetsdatablad till kemiska produkter fortgår och antalet produkter som saknar säkerhetsdatablad minskar kontinuerligt.

b) Tjänsteresor

Minskad klimatpåverkan från tjänsteresor är ett område vi fortsatt måste arbeta med. Det står för störst andel av våra utsläpp på KTH. Visualiseringsverktyget är viktigt och kontakt med vår resebyrå.

c) Energianvändning och lokaloptimering

Tas omhand inom ramen för det energiprojekt som bedrivs på KTH och i arbetet med lokaloptimering och campusflytt. Effektivt nyttjande av lokaler som står tomma i dagsläget är en viktig aspekt.

§ 9 Övriga frågor

Hållbarhetschef beskrev att ett arbete har påbörjats med att beskriva processen för arbetet med att ta fram nya hållbarhetsmål och klimatmål som utgår 2025. Rektor lyfte att KTH SO bör se över och revidera årligen den övergripande handlingsplanen under den pågående målperioden för att säkerställa dess relevans. KTH SO uppdaterar nuvarande handlingsplan och återkommer med en ny version som rektor kan fatta beslut om i början av 2024 då redovisning skett till Naturvårdsverket och till regeringen.

§ 10 Mötet avslutas och tidpunkt för nästa Ledningens genomgång fastställs

Hållbarhetschef kontaktar ledningssekreterare för datum avseende ledningens uppföljning i vår. Det bör ske innan den externa miljörevisionen.

Bilagor:

220231213 rektors Ledningens genomgång

Vid protokollet

Felicia Widing

Felicia Widing

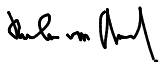
Sekreterare

Anders Söderholm

Anders Söderholm

Ordförande

Kristina von Oelreich

Justerare

Justeringsdatum: 19 dec. 2023

Ledningens genomgång Rektor

2023-12-13 Tid: 9:00-10:00

Mötets ordförande, fördragande, sekreterare och justerare

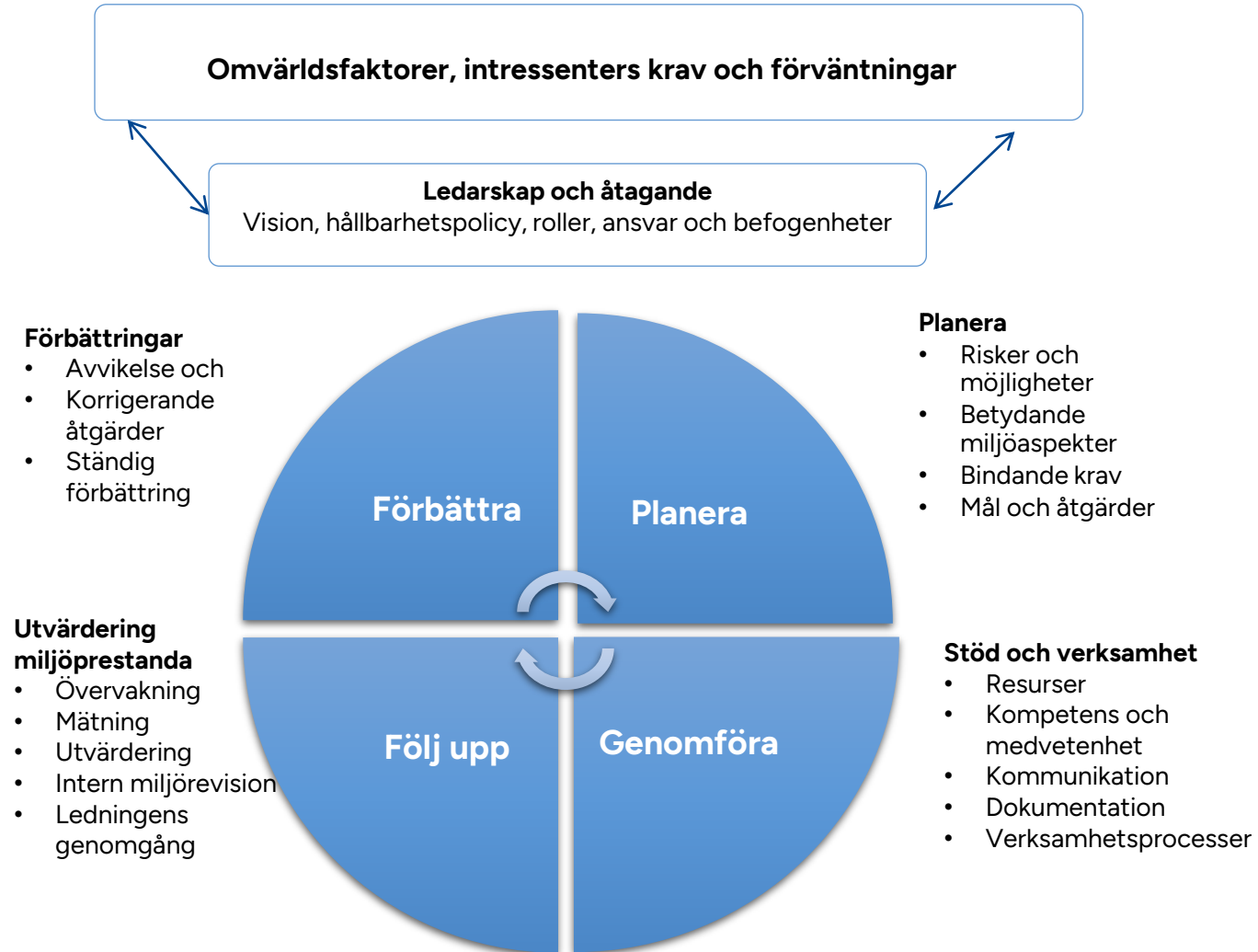
- Ordförande: Rektor, Anders Söderholm
- Fördragande: Hållbarhetschef, Kristina von Oelreich
- Anteckningar: Hållbarhetsstrateg, Felicia Widing
- Justerare av mötets protokoll: Administrativ chef, Kerstin Jacobsson

Dagordning

1. Inledning och syftet med mötet
2. Föregående möte och status avseende tidigare beslutade åtgärder.
3. Uppföljning av handlingsplanen för 2021-2025
  - Utbildning, forskning och samverkan
  - Organisation och arbetssätt
  - Hushållning med våra resurser/klimat
4. Efterlevnad av gällande författningar och andra krav
5. Utbildningen för alla anställda avseende KTH:s miljö- och hållbarhetsarbete.
6. Intern och extern miljörevision
7. Omvärlds- och risk-/möjlighetsanalys (säkerhetsdatablad, tjänsteresor ,energi- och lokalnyttjande).
8. Mötet avslutas och tidpunkt för nästa ledningens genomgång.

Miljöledningssystemets systematiska arbetsätt

2. Föregående möte och status avseende tidigare beslutade åtgärder

Åtgärd	Status	Kommentar
Uppdatering av riktlinje för KTH:s resor och möten (rektors beslut 2019)	Slutförd våren 2023	Följdes upp i samband med den externa miljörevisionen april 2023

3. Övergripande handlingsplan 2021-2025

Utbildning

- Hållbarhet integrerat i det livslånga lärandet, framtidens utbildning och breddad rekrytering.
- Arbetet med programanalyser och CDIO standard inom ramen för kvalitetssystemet för utbildning och forskning.
- Hållbarhetsperspektivet i masterprogram och forskarutbildning samt MHU märkta kurser.
- Möjligheten att få en hållbarhetsprofil på sin utbildning genom valbara kurser eller genom att välja ett masterprogram (EESC- skolan, tvärvetenskapligt masterprogram inom hållbar digitalisering)

3. Övergripande handlingsplan 2021-2025

Forskning

- Mappningen av forskningsprojekt i Case mot FN:s globala mål.
- Mappning av forskning kopplat till årlig bibliometrisk uppföljning (ÅBU).
- Tvärvetenskapligt forskningscentrum bildas eller motsvarande för klimatomställning etableras (Climate Action center).
- Beslut fattas om strategiska satsningar inom miljö och hållbar utveckling (KTH FOOD och Dig-IT Lab centrum för cyber- och informationssäkerhet).

3. Övergripande handlingsplan 2021-2025

Samverkan

- Samverkan med THS.
- KTH deltar i rankningar och andra mätningar och utvärderingar kopplat till hållbar utveckling.
- KTH utvecklar platser på campusområden som visar vår forskning och utbildning.
- Stockholm Trio for Sustainable Actions, GD Forum för Agenda 2030, Unite och Klimatnätverket för svenska lärosäten.

3. Övergripande handlingsplanen 2021-2025

Organisation och arbetssätt

- Integrering av hållbar utveckling i internt styrande dokument, samverkan med ledningskansliet.
- Utbildningens organisation för nya kollegiala organ och integrering av hållbar utveckling.
- Hållbarhetsperspektivet i rekrytering, befordran och intern kompetensutveckling av medarbetare.
- Hållbar utveckling i fakultetsförnyelseplaner och kompetensförsörjningsplaner för anställda.

3. Övergripande handlingsplanen 2021-2025

Hushållning med resurser

- Upphandling av visuliseringsverktyg för klimatpåverkan.
- Upphandling av reseordersystem och ny resebyrå.
- Kvalitetssäkring av data- behov av kontaktperson på resebyrån, tillgång till resebyråns verktyg för inhämtande av statistik samt visualiseringsverktyget av KTH:s resor under året.
- Minska mängden avfall- projekt under 2024.
- Cirkulära möbelflöden- central organisation och upphandling av inventeringsverktyg.
- Gemensam energisparplan med Akademiska hus.
- Catering- Införande av One planet Plate.
- Upphandling säkerställa cirkulära flöden.
- Ny ordförande KTH strategisk samverkansforum med Akademiska hus.
Tove Malmqvist Stigell.

4. Efterlevnad av författningar och andra krav

Lagbevakningssystemet

- Ny lagstiftning
  - Avtal med WSP, gått igenom uppdaterad lagstiftning med representanter från skolan
  - Producentansvar textilier (labbläder, tyg, etc)
- Samverkan med Säkerhetsavdelningen
- Resultatet från den interna miljörevisionen (se punkt 6 och bifogad revisionsrapport)

5. Utbildningen för alla anställda avseende KTH:s miljö och hållbarhetsarbete

- Obligatorisk utbildning för chefer och medarbetare.
- Utbildningens genomförande under 2023 - 2024 –framtagande PPT presentation för chefer/APT.
- Genomförande av utbildningen i ledningen och skolornas ledningsgrupper.

6. Fokusområden- intern miljörevision

- Hållbarhetsmålen och miljöledningssystemet på institutionsnivå
- Lagefterlevnad inom skolan avseende avfallshantering (transportdokument) och kemikalier/säkerhetsdatablad (uppdaterade, tillgängliga).

6. Resultat - intern miljörevision

Hållbarhetsmålen

- **Forskningen** som bedrivs har en **positiv påverkan** och att de lösningar som produceras är användbara för att lösa verkliga problem och bidra till en hållbar samhällsutveckling.
- **Integrering av hållbar utveckling i utbildningen** är ett pågående arbete och följs upp i kvalitetssystemet för utbildning och forskning.
- **Samverkan- en ökad efterfrågan** från samhället, forskningsfinansiärer, näringsliv och studenter.
- **Negativ miljöpåverkan-** Utmaning tjänsteresor och avfallshantering. Medvetenheten har dock ökat kring hur vi kan minska vår klimatpåverkan.

Miljöledningssystemet

- **Förbättringsförslag** att utveckla det systematiska arbetssättet på institutionsnivå genom att i ledningsgruppen gå igenom skolans årscykel, protokollet från ledningens genomgång på skolnivå samt vilka av hållbarhetsmålen som är relevanta för institutionen att arbeta med.
- Ett förslag på åtgärd är att ta fram en PPT som prefekt och avdelningschefer kan använda sig av.

6. Resultat - intern miljörevision

Lagefterlevnad

Positiva iakttagelser

- Revisor har noterat flera positiva iakttagelser kopplat till hanteringen av kemikalier på skolorna. Det finns en god systematik för att säkerställa att samtliga personer som ska använda laboratoriet genomgår labbsäkerhetsrutinen samt att samtliga laborationer ska ha en godkänd riskbedömning.

Förbättringsförslag:

- Vissa kemikalier behöver märkas upp enligt CLP-förordningen och en förbättrad hantering av transportdokument och säkerhetsdatablad behöver ske.

6. Extern miljörevision 2024

- Förslag: extern miljörevision onsdag den 17 april kl 9:00-10:00.

7. Omvärlds- och risk-/möjlighetsanalys

Identifierade risker från KTH:s riskanalys

- Hantering av säkerhetsdatablad
- Tjänsteresor
- Energianvändning och lokaloptimering

